

KOULUJEN JA PÄIVÄKOTIEN ILMANVAIHTOA KÄYTETÄÄN OHJEIDEN MUKAAN

Vantaan kaupungin toimitiloissa koneellinen ilmanvaihto on päällä, kun tilat ovat käytössä. Tavoitteena on turvallinen ja terveellinen sisäilma työntekijöille ja kaikille käyttäjille.

Koulujen, päiväkotien ja muiden ajoittain tyhjinä olevien tilojen ilmanvaihto on päällä tilojen käytön aikana ja sen lisäksi myös pari tuntia ennen käytön alkamista ja 1–2 tuntia käytön päättymisen jälkeen.

Näin toimien varmistetaan hyvä sisäilma, mutta samalla toimitaan kustannustehokkaasti ja pienennetään hiilijalanjälkeä. Ilmanvaihto pidetään tehokkaana silloin, kun rakennuksessa on ihmisiä.

Vantaan käytäntö noudattaa kuntien sisäilmaverkoston ilmanvaihdon yleisohjetta ja Sisäilmayhdistyksen vuoden 2019 keväällä julkaisemaa Hyvä sisäilma -suositusta. Tarvittaessa sisäilma-asiantuntijat määrittävät yksilöllisen ilmanvaihdon käytön rakennuksiin, joissa on sisäilmaongelmia.

Ilmanvaihto ja Covid 19

Ilmanvaihtojärjestelmä vaihtaa tiloissa ilman tehokkaasti muutaman kerran tunnissa samalla poistaen ja laimentaen sisäilmassa olevia epäpuhtauksia. Tiloihin johdettava tuloilma on suodatettua ulkoilmaa.

Suomen koulu- ja päiväkotirakennuksissa on maailmanlaajuisesti verrattuna erittäin tehokas ilmanvaihto ja poikkeuksellisen suuret ilmamääräkertoimet ja henkilöperusteiset mitoitusmitat. Tilojen koko ilmatilavuus vaihtuu rakennustyyppistä riippuen 2–4 kertaa tunnissa. Tässä suhteessa tilanne on hyvä. Tosin, jos joku pärskii vieressä, ilmanvaihto ei pysty poistamaan tällaisia äkillisiä altisteita ilmasta heti. On pidettävä turvaetäisyydet ja estettävä kaikin keinoin ilmaan pääsevät altisteet.

Puutteita ilmanvaihdossa?

Ilmanvaihdon toiminnan puutteista tai vikaepäilyistä on ilmoitettava nopeasti rehtorille tai päiväkodinjohtajalle, joka tekee ilmoituksen huoltoyhtiölle. Jos ongelma jatkuu huollosta huolimatta, asiasta on syytä käydä läpi tarkistuslista ja tarvittaessa tehdä sisäilmailmoitus tilakeskukseen, ohjeistus on intrassa. Kaikista sisäilman laadun poikkeamista ja epäilyistä on hyvä ilmoittaa.

Jäähdytys vain yötuuletuksen avulla

Koska koulu- ja päiväkotirakennusten ilmanvaihtoa ei pääsääntöisesti ole varustettu jäähdytyksellä, nousee tilojen lämpötila alkusyksyn ja kevään aurinkoisina päivinä helposti

korkeaksi. Suuri ilmankosteus yhdistettynä korkeaan huonelämpötilaan lisää osaltaan tukaluuden tunnetta. Tilanne helpottaa vasta, kun päivätkin viilenevät. Ikkunatuuletusta ja ulkoilua suositellaan kuumina päivinä.

Osassa rakennuksia on ilmanvaihdolla toteutettu yötuuletustoiminto, joka käynnistyy automaattisesti yöaikaan, jos määrätyt ehdot sisä- ja ulkolämpötilan osalta täyttyvät. Yötuuletuksen avulla on mahdollista hieman jäähdyttää päivän aikana lämmentä rakenteita ja samalla hidastaa huonelämpötilan kohoamista päivän aikana.

Ilmanvaihto päällä ilta- ja viikonloppukäyttäjien varten

Kun tiloissa on käyttäjiä Timmi-järjestelmän mukaisesti, Ilmanvaihto pidetään päällä vielä tunnista kahteen käyttöajan jälkeen. Korona-aika on voinut aiheuttaa sen, että Timmiin ei ole vielä viety kaikkia vakituisia varauksia, mutta tilojen käyttäjätahon pitää korjata asia.

Satunnaisesta tilojen ilta- ja viikonloppukäytöstä täytyy ilmoittaa etukäteen, jotta ilmanvaihto tiedetään pitää päällä. Satunnaisen käytön ilmoitus pitää muistaa tehdä mahdollisimman aikaisin Vanttiin.

Useissa rakennuksissa on ilmanvaihdon lisäaikapainikkeita, joiden avulla käyttäjät voivat itse pidentää ilmanvaihdon käyttöaikaa tai käynnistää pysähdyksissä olevan ilmanvaihdon määrääjäksi.

Ilmanvaihdon päällä pitäminen on syytä suhteuttaa tilojen käyttäjämäärään: koko rakennuksen ilmanvaihtoa ei kannata pitää päällä, jos tiloissa työskentelee satunnaisesti vain muutamia ihmisiä. Jos rakennuksessa on tehtävä töitä, tilannetta pystyy helpottamaan ikkunatuuletuksella ja ovien pitämisellä auki käytäville sekä eri huoneissa työskentelemällä.

Rakennukset ovat erilaisia

Eri aikoina rakennetuissa rakennuksissa on hyvin erilaisia ilmanvaihtojärjestelmiä. Vanhassa isossa rakennuksessa voi olla vain yksi iso ilmanvaihtokone, joka palvelee koko rakennusta. Tällöin koko rakennuksen ilmanvaihto on yhtä aikaa päällä tai pois päältä. Uusissa rakennuksissa ilmanvaihto on usein toteutettu alueittain siten, että joka aluetta palvelee oma ilmanvaihtokone, mikä mahdollistaa tilojen ilmanvaihdon yksilöllisemmän hallinnoinnin.

Kiitos ymmärryksestä: kun yhdessä säästetään kustannuksista, käyttövaroja saadaan kohdennettua tärkeimpiin tarpeisiin. Oikein kohdennettu ilmanvaihto toimii tehokkaasti ja pitää sisäilman raikkaana silloin, kun tiloissa on ihmisiä.

Lisätietoja

Ohjeistusta sisäilmatoimenpiteistä Vantaan intrassa: Meidän Vantaa > Tilat > Sisäilma
<https://vantaa.sharepoint.com/sites/intranet-tilat/SitePages/sisailma.aspx>

Kuntien ilmanvaihdon yleisohje:

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/144095_Ilmanvaihdon_kayton_yleisohje_ja_perustelumuuistio_20190314.pdf